

PRVNÍ PATRO VELKOPŘEVORSKÉHO PALÁCE NA PLÁNU Z LET 1725–1726

Předložený plán Velkopřevorského paláce čp. 485/III na Malé Straně je jedním z dvojice plánových listů pořízených Bartolomějem Scottim (cca *1685–†1737). Plán přízemí¹ areálu velkopřevorství s kostelem již reprodukovala dr. Ludmila Karlíková-Prunarová ve své disertaci roku 1952. Plán 1. patra, jenž zůstal patrně nepublikován, našla při zpracování pasportu objektu čp. 485/III dr. Milada Vilímková mezi neidentifikovanými plány v Národním archivu. Tento výkres má pro stavební dějiny objektu značný význam, a proto ho nyní předkládáme odborné veřejnosti.

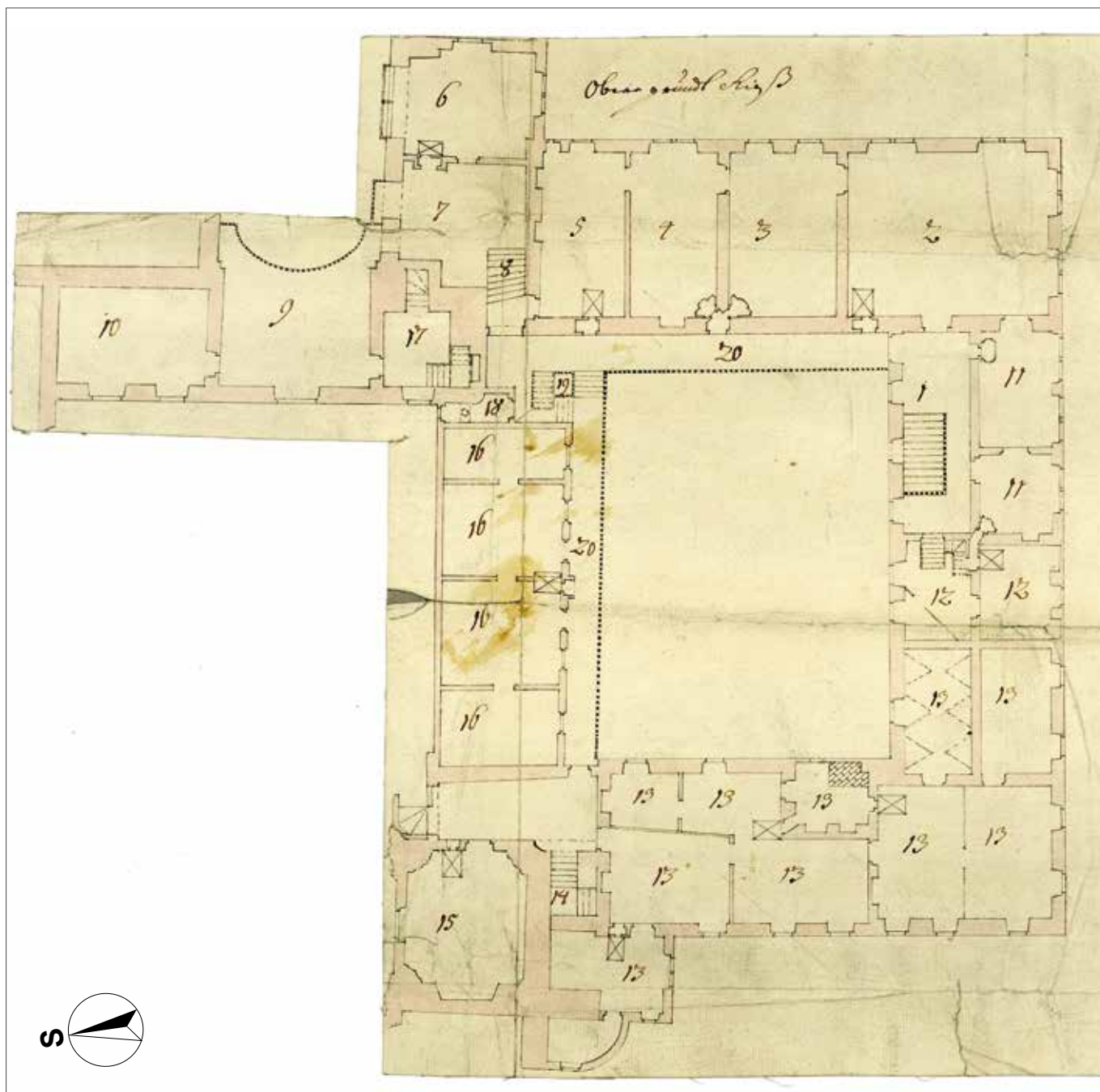
Obr. 1. Praha 1-Malá Strana, Velkopřevorské náměstí čp. 485/III. Umístění plánu Velkopřevorského paláce do současné Mapy evidence nemovitostí (staženo z <www.geoportal.cz>, upravila S. Babuškova, 2020).

Půdorys 1. patra Velkopřevorského paláce byl patrně nakreslen v roce 1725 nebo 1726, tedy v době, kdy bylo podle dendrochronologického datování skáceno dřevo na adaptaci renesančního krovu východního křídla (1725/1726). Jeho význam spočívá v poznání stavebních dějin bývalé johanitské komendy a provozu paláce. Na plánu je již zachyceno nově vyzdvížené severní křídlo, na jehož konstrukce bylo skáceno dřevo v letech 1723/1724. Na plánu je zobrazena pavlač ve východním a severním křídle, avšak pavlač západního křídla, které bylo adaptováno jako poslední (dřevo na konstrukční prvky barokního krovu bylo skáceno až v letech 1730/1731), dosud chybí. Na plánu je tedy zachycen starší stav východního, jižního a západního křídla před vrcholné barokní přestavbou. Oproti dnešnímu stavu bylo odlišně řešeno komunikační propojení pavlače severního a východního křídla v patře. Na plánu je rovněž dobře patrný systém tehdejšího nepřímého vytápění. Identifikuje jej systém příkladacích míst, obsluhovaných i z uvedených pavlačí. Příznačný je způsob obsluhy dvojice kamen z jednoho příkladacího místa – tento způsob vytápění se u nás prosazoval od 2. poloviny 16. století. Dále je například pozoruhodné zachycené (dnes zaniklé) venkovní schodiště situované při severovýchodním nároží jižní věže (místnost 15).

¹ Tentýž plán byl použit např. P. Vičkem pro *Umělecké památky Prahy : Malá Strana*, 1999, s. 560.

Plán je dnes uložen v Národním archivu, ve fondu Maltézští rytíři – české velkopřevorství, Praha (ŘM, inventární číslo 2591, stará signatura 106/I/10, Neurčené objekty.

Miroslav Kovář

Obr. 2. Bartolomeo Scotti, 1725/1726: Praha 1-Malá Strana, Velkopřevorské náměstí čp. 485/III. Půdorys 1. patra maltézského velkopřevorství v průběhu vrcholně barokní přestavby. V době pořízení plánu bylo adaptováno z větší části pouze severní a snad i část východního křídla – pavlač.